

Udsæd til økologisk majsdyrkning

I denne artikel finder du en oversigt over, hvad du skal være særligt opmærksom på, når du bestiller udsæd af majs. Alle tidlighedsgrupper af majs er klassificeret som Kategori 1 fra 2026.

Af Tove Mariegaard Pedersen, Birgit Ingvorsen

I denne artikel finder du en oversigt over hidtidig praksis i forbindelse med OrganicXseeds og majs-udsæd, og hvad du skal være særligt opmærksom på ved bestilling af udsæd. Der tages forbehold for eventuelle ændringer i praksis.

Dyrkning af økologisk majs og særlige krav til udsæd

Valg af majssorter er særligt vigtigt i økologisk dyrkning. Danmark ligger på den nordlige grænse for dyrkning af majs, og vækstsæsonen er forholdsvis kort. Væksten i økologisk dyrkning er langsommere end i konventionel dyrkning, idet der ikke anvendes startgødning. Tilsammen stiller det krav til højere jordtemperatur end tilsvarende konventionel dyrkning, hvilket betyder, at vækstsæsonen afkortes yderligere. Sorternes modningstidspunkt/tidlighed og kvaliteten af udsæd er derfor afgørende ved dyrkning af økologisk majs.

Der findes ikke en økologisk afprøvning af majssorter i Danmark, men den konventionelle sortsafprøvning kan give indblik i, om sorterne er klimatisk egnede til dyrkning i Danmark.

Tilgængelighed af økologisk majsudsæd - kategori 1 fra 2026

I de seneste sæsoner, har udbuddet i OrganicXseeds dækket en stor del af behovet for økologisk majsudsæd, og der er kun givet enkelte dispensationer til at anvende ikke-økologisk udsæd. I 2026 er alle tidlighedsgrupper af majs flyttet til klassifikationen Kategori 1. Det betyder, at der som udgangspunkt ikke kan opnås dispensation til at anvende ikke-økologisk udsæd.

OrganicXseeds - sortsgrupper

Der er i OrganicXseeds en inddeling i sortsgrupper for helsædsmajs, hvor sorterne i udgangspunktet er placeret efter deres tidlighed ved dyrkning under danske forhold.

Zea mays L. subsp. mays (Maize Group) - Majs	Historik	Vis alle leverandører
> Meget tidlig 4		Kategori 1 (uden tilladelse)
> Middeltidlig 1		Kategori 1 (uden tilladelse)
> Sildig 2		Kategori 1 (uden tilladelse)
> Specialsorter 2		Individuel tilladelse
> Tidlig 10		Kategori 1 (uden tilladelse)

Der er lavet en opdeling i fire tidlighedsgrupper: meget tidlig, tidlig, middeltidlig og sildig samt en gruppe specialsorter.

Det er firmaerne, som placerer sorterne i tidlighedsgrupper, dog er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, der træffer endelig afgørelse om placeringen. Udgangspunktet for indplacering af sorter i tidlighedsklasser har tidligere været baseret på "Sortsvalg majs".

Afgrænsning af de fire tidlighedsgrupper

Nedenfor vises den historiske inddeling i tidlighedsgrupper i OrganicXseeds. Hvorvidt denne afgrænsning fortsat anvendes, når firmaerne placerer sorterne i sortsgrupper, er dog uvist.

Firmaer, som sælger sorter fra Tyskland, der ikke er afprøvede under danske forhold, anvender sandsynligvis ikke denne inddeling. Vær derfor altid opmærksom på sorterens reelle tidlighed uanset placering i tidlighedsgruppe i OrganicXseeds. Det er tidligere set, at tyske leverandører placerer deres varer i tidlighedsklasser baseret på tidlighed under tyske dyrkningsforhold, som er meget forskellige fra danske forhold. Hvis du som bruger af OrganicXseeds oplever, at en sort er blevet fejllaceret, kan du henvende dig til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Meget tidlig

Tørstofprocent i hele planten er mere end 6,0 procentenheder højere end referencen for tidlighed.

Tidlig

Tørstofprocent i hele planten er mellem 3,0 og 6,0 procentenheder højere end referencen for tidlighed.

Middeltidlig

Tørstofprocent i hele planten er mellem referencen og 3,0 procentenheder højere end referencen for tidlighed.

Sildig

Tørstofprocenten i hele planten er mindre end referencen for tidlighed.

Referencen for tidlighed i danske forsøg er gennemsnittet af de sorter, som indgår i referencesortsblandingen i værdiafprøvningen.

De sorter, som ikke er afprøvet i danske eller klimatiske sammenlignelige forsøg, er indplaceret baseret på en vurdering ud fra bl.a. FAO-tal.

Udenlandske varer i OrganicXseeds

Hvis der i OrganicXseeds kun er varer tilgængelige i Tyskland eller et andet land, er du stadig forpligtet til at undersøge, om leverandøren kan levere udsæden til dig. Der skelnes ikke på tværs af landegrænser.

Vær opmærksom på, om sorten er placeret korrekt efter danske forhold.

Specialistgruppe og ækvivalenslister

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har etableret en specialistgruppe for majs, som skal bistå med vurdering af det samlede udbud af sorter inden for majs. Gruppen giver indspil i forbindelse med klassifikation i forhold til muligheder for dispensation, inddeling i sortsgupper og udarbejdelse af ækvivalenslister med sammenlignelige sorter. Ækvivalenslisten for majs sorter findes nederst på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hjemmeside:

De økologiske frødata-baser - OrganiXseeds og Seeds4organic (<https://lbt.dk/planter/oekologiske-froe/de-oekologiske-froedatabaser>)

Dispensationsansøgning til at anvende ikke-økologisk majsudsæd

I OrganicXseeds kan du se, hvilke dispensationsmuligheder der gælder.

Hvis der bliver udsolgt, og der ikke er tilgængelige sorter i de ønskede tidlighedsklasser, vil der være mulighed for at søge om dispensation til at anvende ikke-økologisk udsæd. Ved krav om individuel tilladelse skal du redegøre for, hvorfor du ikke kan anvende sorter med en anden tidlighed. Hvis alle de tilgængelige sorter ikke kan anvendes på baggrund af tidligheden eller manglende oplysninger om tidligheden, kan du angive dette som begrundelse, og du skal angive, hvorfor en anden tidlighed end den ønskede ikke kan anvendes på din bedrift.

I din dispensationsansøgning, kan du evt. anvende prognose for jordtemperatur, som kan findes pr. postnummer på LandbrugsInfo, til at vise betydningen af tidlighed afhængig af klima og sådato.

I "Sortsvalg majs" kan du lave en liste over relevante sorter og sandsynligheden for, at sorterne kan levere den ønskede tørstofprocent.

Dispensationer er begrænset til en vækstsæson. Ved ansøgning om dispensation skal du angive anvendelsestidspunktet i ansøgningen.

Husk altid at afvente svar fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, inden ikke-økologisk udsæd anvendes. Gem altid dokumentation for din bestilling. Hvis du bestiller udsæd, inden du har opnået dispensation, er det på eget ansvar og for egen risiko. Hvis der i mellemtiden kommer økologisk udsæd i den ønskede tidlighedsklasse, skal denne anvendes.

Til bekræftelse

Hvis der bliver udsolgt af udsæd i en tidlighedsklasse, skal du forvente, at der vil være krav om individuel tilladelse, hvis du ønsker at anvende ikke-økologisk udsæd. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan dog vælge klassifikationen "Til bekræftelse" i bestemte tidlighedsklasser eller sortsgupper for en afgrænset periode, såfremt der ikke er økologisk udsæd til rådighed.

"Til bekræftelse" betyder, at du skal anmelde til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at du indkøber ikke-økologisk udsæd. Det skal du gøre digitalt i OrganicXseeds i forbindelse med indkøb af udsæd, og tidligst fem dage før.

Se artiklen "OrganicXseeds - den danske økologiske frødatabase" her på siden eller brugerguide til OrganicXseeds (under udarbejdelse) på forsiden af OrganicXseeds. Dokumentationen skal kunne fremvises ved kontrolbesøg. Når du har indtastet bekræftelse, må du anvende det pågældende udsæd.

Økologisk frø skal anvendes før omlægningsfrø

Vær opmærksom på regler for omlægningsfrø, som betyder, at du først må anvende omlægningsfrø af en sort, når der i OrganicXseeds ikke er tilgængeligt økologisk udsæd af den pågældende sort. Status på udsæden vil fremgå af OrganicXseeds under tilbuddet.

Yderligere information

- OrganicXseeds og brugerguide på forsiden af OrganicXseeds (<https://www.organicxseeds.dk/>)
- Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion (<https://lbt.dk/bedrift/oekologi/bliv-certificeret-oekolog/vejledning-om-oekologisk-jordbrugsproduktion>)
- Vejledende ækvivalensliste for sorter af majs (<https://lbt.dk/planter/oekologiske-froe/de-oekologiske-froedatabaser>)
- Værktøj til valg af majs sorter til helsæd (sortsvalg.dk) (<https://sortsvalg.dk/da-dk>)
- SortInfo.dk (<https://sortinfo.dk/#/>)

Administration af reglerne

Reglerne administreres af Styrelsen for Arealomlægning og Vandmiljø. Innovationscenter for Økologisk Landbrug tager forbehold for ændringer i Styrelsens praksis.

Yderligere information

- OrganicXseeds og brugerguide på forsiden af OrganicXseeds (<https://www.organicxseeds.dk/>)
- Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion (<https://lbt.dk/bedrift/oekologi/bliv-certificeret-oekolog/oekologisk-jordbrugsproducent>) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022R0474&from=DA>)
- (https://lbt.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Files/Tvaergaende/Oekologi/Jordbrugsbedrifter/Vejledende_aekvivalensliste_for_sorter_af_majs_ver.04122023.pdf)Vejledende ækvivalensliste for sorter af majs (<https://lbt.dk/planter/oekologiske-froe/de-oekologiske-froedatabaser>)
- Værktøj til valg af majs sorter til helsæd (sortsvalg.dk) (<https://sortsvalg.dk/da-dk>)
- SortInfo.dk (<https://sortinfo.dk/#/>)

Administration af reglerne

Reglerne administreres af Styrelsen for Arealomlægning og Vandmiljø. Innovationscenter for Økologisk Landbrug tager forbehold for ændringer i praksis.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Måske er du også interesseret i

19.05.2026

Bekæmp kæmpebjørneklo på din bedrift

Rodstikning, slåning og afhugning er forskellige brugbare strategier, når du skal bekæmpe kæmpebjørneklo. Hvis kommunen har vedtaget...

08.05.2026

Gode råd om at lukke høns ud

Økologiske høns må igen komme ud under åben himmel efter måneders staldpligt pga. fugleinfluenza.

20.05.2026

Planteformeringsmateriale fra omlægningsmarker

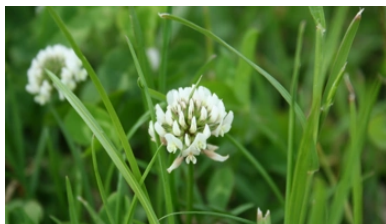
Vær opmærksom på, at der ikke må anvendes udsæd og læggemateriale fra marker i første omlægningsår på økologiske marker.

20.05.2026

Frøblandinger til økologer

Det er vigtigt, at du som økologisk landmand er opmærksom på de regler, der gælder i forbindelse med indkøb af frøblandinger til...

20.05.2026

Frø af efterafgrøder, græs og kløver til økologisk dyrkning

Der gælder en særlig dispensationspraksis, som har betydning for mulighederne for anvendelse ikke-økologisk frø af græs, kløver og...

21.04.2026

Økologisk biavl - frist for indberetning fastsættes medio maj

Bikartet med godkendte arealer til økologisk biavl i 2026 oprettes medio maj i IMK. Bialvsskemaet er tilgængeligt i Tast selv. Her...

17.04.2026

Afgrødens økologiske status afhænger af så- og høsttidspunktet

Hvis høsttidspunktet ændrer sig i forhold til det normale/planlagte, er det vigtigt at være opmærksom på afgrødens økologiske status.

12.03.2026

Lovforslag om Nye Genomiske Teknikker har betydning for økologer

Nye Genomiske Teknikker (NGT) er forædlingsteknikker, hvor man målrettet ændrer en plantes genetiske materiale. Forædling me...

26.02.2026

Når du bruger egen udsæd i økologisk produktion

Husk at få testet for udsædsbårne sygdomme og spireevne samt have fokus på et varieret sædskifte og fokus på ukrudt, hvis du bruger...

19.05.2026

Læggekartofler til økologisk dyrkning

Læs herunder om praksis for dispensation til brug af ikke-økologiske læggekartofler og ændrede regler for anmeldelse af...

12.02.2026

Vær opmærksom på omlægningsdato på nye marker til foderproduktion

Omlægnings- og sådato er afgørende for, om afgrøder høstet i første omlægningsår kan bruges som foder til økologiske dyr.

19.05.2026

Økologisk heterogent materiale - en ny type såsæd

Siden 1. januar 2022 har det været tilladt at markedsføre økologisk heterogent materiale inden for alle typer af frø og...

Tilmeld dig vores ugentlige nyhedsbrev

Kontakt

Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent

+45 40 25 63 33

tove@icoel.dk

Birgit Ingvorsen

Chefkonsulent

+45 23 74 37 98

biin@icoel.dk